

25. 11. 2003

ID: 22364

Nabytí věci od nevlastníka podle obchodního zákoníku

„Vědět“ ve smyslu § 446 obch. zák. znamená, že musí jít o pozitivní znalost nějaké skutečnosti, v daném případě znalost o neexistenci vlastnického práva, tato znalost musí být....

„Vědět“ ve smyslu § 446 obch. zák. znamená, že musí jít o pozitivní znalost nějaké skutečnosti, v daném případě znalost o neexistenci vlastnického práva, tato znalost musí být v případě soudního sporu před soudem prokázána.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Odo 632/2002, ze dne 30.1.2003)

Nejvyšší soud České republiky v právní věci žalobce V. R., zastoupeného, advokátem, proti žalovanému 1) Ing. P. A., proti žalované 2) F., a.s., a proti žalované 3) S., a.s. P. n. L., o vydání věci, vedené u Okresního soudu v Táboře pod sp.zn. 7C 105/96, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 15 Co 202/2002-389, ze dne 12. dubna 2002, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Táboře rozsudkem ze dne 17.1. 2001, č.j. 7 C 105/96-259, vyhověl žalobě na vydání movitých věcí specifikovaných v žalobě směřující proti 2) a 3) žalované a zamítl žalobu proti 1) žalovanému. Tento rozsudek - jímž byla shledána neplatnou kupní smlouva uzavřená na prodej těchto movitých věcí mezi žalobcem a 1) žalovaným z důvodu podle § 38 odst. 2 občanského zákoníku - byl v meritorních částech výroku, týkajících se povinnosti 2) a 3) žalované vydat movité věci žalobci, odvolacím soudem zrušen a se závazným právním názorem vrácen soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Okresní soud, po doplnění dokazování a při respektování právního názoru odvolacího soudu, dospěl k závěru o nedůvodnosti žaloby proti 2) a 3) žalované a zamítl svým rozsudkem č.j. 7C 105/96-366 ze dne 30.1. 2002 žalobu i proti 2) a 3) žalované. V souvisejících částech výroku rozhodl o nákladech soudního řízení. K odvolání podanému žalobcem proti tomuto rozsudku rozhodl ve věci samé Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem shora označeným tak, že zamítavý výrok potvrdil a rozhodl rovněž o nákladech odvolacího řízení.

Odvolací soud po provedeném jednání vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a dospěl ke shodnému závěru stran platnosti majetkového převodu movitých věcí uskutečněného na základě kupní smlouvy uzavřené mezi 1) žalovaným jako prodávajícím a 2) žalovanou jako kupující jednak v tom, že na daný vztah nutno aplikovat ust. § 409 an. obchodního zákoníku (dále též jen „ obch. zák.“) a jednak v tom, že 2) žalovaná jako kupující zboží nevěděla o tom, že prodávající [1) žalovaný] není vlastníkem předmětných movitých věcí. Odvolací soud se ztotožnil s právními závěry soudu prvního stupně a dodal, že nelze vykládat ustanovení § 446 obch. zák. tak, jak činí žalobce ve svém odvolání a to v tom směru, že by vědomost statutárních orgánů 2) žalovaného o duševní chorobě žalobce

znamena sama o sobě vědomost o neplatnosti kupní smlouvy, uzavřené mezi žalobcem a 1) žalovaným, když i pro odborníka psychiatra bylo obtížné zvážit, zda v době uzavření smlouvy byla choroba tak intenzivní, že činila žalobce neschopným k právním úkonům. Odvolací soud poukázal i na to, že ani personální propojení mezi 1) a 2) žalovaným nemůže z hlediska ustanovení § 265 obch. zák. vyloučit důsledek ustanovení § 446 obch. zák., tedy to, že 2) žalovaný nabyt vlastnické právo přes to, že se 1) žalovaný nestal vlastníkem převáděných věcí.

Žalobce podal proti rozsudku odvolacího soudu dovolání z důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) občanského soudního řádu (dále též jen „o.s.ř.“). tedy, že rozhodnutí spočívá v nesprávném právním posouzení věci. Dovolatel považuje za nesprávný výklad ust. § 446 obch. zák. Dle názoru dovolatele nelze vyložit toto ustanovení zúženě tak, že o neplatnosti kupní smlouvy musí kupující vědět. Podle jeho názoru postačí, jsou-li kupujícímu známy skutkové předpoklady neplatnosti právního úkonu. Dále v dovolání namítá, že aplikace ust. § 446 obch. zák. je v tomto případě vyloučena, jelikož 1) žalovaný a 2) žalovaná zneužili situace žalobce a jejich jednání bylo v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku (§ 265 obch. zák.). Dovolatel navrhuje, aby dovolací soud rozsudek soudu druhého stupně zrušil a aby vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

K podanému dovolání se vyjádřila 2) žalovaná, která se ztotožnila s právním posouzením věci odvolacím soudem a navrhla aby Nejvyšší soud podané dovolání odmítl.

Nejvyšší soud věc projednal podle občanského soudního ve znění účinném od 1.1. 2001, neboť dovoláním je napadeno rozhodnutí odvolacího soudu vydané po 1.1. 2001 (viz bod 1., 15. a 17., hlavy první, části dvanácté, zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Dovolání je přípustné podle ust. § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř., jelikož dovoláním napadeným rozsudkem byl potvrzen rozsudek, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil.

Dovolání však není důvodné.

Nesprávným právním posouzením věci je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O mylnou aplikaci právního předpisu se jedná, jestliže buď soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, anebo soud sice aplikoval správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil. Dovolatel uplatnil jako dovolací důvod posledně zmíněnou možnost.

Názor dovolatele, že k vyloučení aplikace ust. § 446 obch. zák. postačí vědomost kupujícího ohledně skutečností existujících při uzavírání kupní smlouvy, není správný a ani personální propojení mezi 1) žalovaným a 2) žalovanou není v této souvislosti v rozporu s ust. § 265 obch. zák. V projednávaném případě jde o posouzení nabytí vlastnického práva od nevlastníka na základě kupní smlouvy uzavřené podle ust. § 409 a násl. obch. zák. Podle ust. § 446 cit. zákona nabývá kupující vlastnické právo i v případě, kdy prodávající není vlastníkem prodávaného zboží, ledaže b době, kdy kupující měl vlastnické právo nabyt, věděl, že prodávající není vlastníkem a že není oprávněn zbožím nakládat za

účelem jeho prodeje (znění platné v době uzavření sporné kupní smlouvy před účinností novely obch. zák. č. [370/2000](#) Sb.). Dovolací soud se ztotožňuje s výkladem odvolacího soudu v tom, že pouhá vědomost 1) žalovaného o duševní chorobě žalobce nemůže vést k závěru o tom, že 2) žalovaná věděla, že při uzavírání kupní smlouvy dne 22.3. 1996 není převodce [tedy 1) žalovaný] vlastníkem věci. Z jazykového výkladu slova „věděl“ vyplývá, že musí jít o pozitivní znalost nějaké skutečnosti, v daném případě znalost o neexistenci vlastnického práva, a tato znalost nebyla v průběhu řízení u 2) žalované prokázána. Citovaným zákonným ustanovením je chráněn i velmi neopatrný nabyvatel, protože k nabytí vlastnictví dochází ve všech případech, kdy kupující nevěděl, že prodávající není vlastníkem (viz I. Pelikánová, Komentář k Obchodnímu zákoníku, 4. díl, Praha, 1. dotisk 1999, str. 173). Tomuto výkladu svědčí rovněž výklad historický, jak ostatně ke zdůvodnění svých rozsudků uvádějí soudy obou stupňů, když novela obchodního zákoníku č. 370/20200 Sb. vložila do cit. § 466 za slovo „věděl“ slova „nebo vědět měl a mohl“, čímž - ovšem až od 1.1. 2001 - rozšířila aplikaci tohoto ustanovení na širší okruh případů. Nutno rovněž dodat, že použití ust. § 265 obch. zák., podle něhož nepoživá ochrany výkon práva, jenž je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, není v tomto případě na místě, když žalobce neprokázal v řízení před soudem prvního či druhého stupně, že by některý z žalovaných zneužil jeho nepříznivého zdravotního stavu. Dovolací soud se ztotožnil s názorem odvolacího soudu v tom, že vědomost statutárních orgánů 2) žalovaného o chorobě žalobce nemůže znamenat sama o sobě vědomost o neplatnosti kupní smlouvy, když i pro odborníka psychiatra bylo obtížné zvážit, zda v době uzavření smlouvy byla choroba tak intenzivní, že činila žalobce neschopným k právním úkonům. Rovněž ani personální propojení mezi 1) a 2) žalovaným nemůže z hlediska ustanovení § 265 obch. zák. vyloučit důsledek ustanovení § 446 obch. zák., tedy to, že 2) žalovaný nabyl vlastnické právo přesto, že se 1) žalovaný nestal vlastníkem převáděných věcí.

Napadené rozhodnutí je tedy správné a proto Nejvyšší soud podané dovolání, aniž by nařizoval jednání, zamítl (§ 243b odst. 2 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)